

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši *Atsakingo investavimo ir tvarumo rizikos integravimo politika* (toliau – Politika) apibrėžia UAB *Artea Asset Management* (toliau – Valdymo įmonė arba „mes“) požiūrį į tvarumo rizikas ir su jomis susijusių vertės kūrimo galimybes priimant investicinius sprendimus, nustato nuosavų lėšų ir valdomo turto pagrindus, siekiant atsižvelgti į atsakingo investavimo tikslus, atitinkamus įstatymus bei valdymo standartus.
2. Politika parengta vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje nuostatomis (SFDR).
3. Politika taikoma Valdymo įmonei ir ja privalo vadovautis Investicinio komiteto nariai, Valdymo įmonės darbuotojai ir struktūriniai padaliniai, atsakingi už investavimo procesą.

II. NAUDOJAMOS SAŲOKOS

4. **Tvarumo rizika** – aplinkos, socialinis ar valdymo įvykis ar situacija, kuriai pasireiškus galėtų kilti neigiamas reikšmingas poveikis investicijų vertei.
5. **ESG** – aplinkos, socialiniai ir valdymo veiksniai, pagal kuriuos investuotojai gali išanalizuoti ir įvertinti investiciją, kiek ji pažengusi tvarumo srityje (kokybiniu ar kiekybiniu požiūriu).
6. **Aplinkos veiksniai** – veiksniai, susiję su gamtos pasauliu. Tai apima atsinaujinančių ir neatsinaujinančių išteklių (pvz., vandens, mineralų, ekosistemų, biologinės įvairovės) naudojimą ir sąveiką su jais.
7. **Socialiniai veiksniai** – veiksniai, kurie daro poveikį žmonių gyvenimui. Tai apima žmogiškojo kapitalo, gyvūnų, vietos bendruomenių ir klientų valdymą.
8. **Valdymo veiksniai** – veiksniai, kurie įtraukia klausimus, susijusius su šalimis ir (arba) jurisdikcijomis arba yra įprasta praktika sektoriuje, taip pat platesnės suinteresuotųjų subjektų grupės interesus.
9. **Darnaus vystymosi tikslai** – tai Jungtinių Tautų patvirtintas tikslų rinkinys, skirtas užtikrinti subalansuotą ekonominę plėtrą, socialinę gerovę ir aplinkos apsaugą, sprendžiant tokias problemas kaip skurdas, nelygybė, klimato kaita, išteklių naudojimas ir institucijų veiksmingumas.
10. **Nedaryti reikšmingos žalos** (angl. *Do No Significant Harm, DNSH*) – tai tvarumo reguliavimo principas, pagal kurį ekonominė veikla, prisidedanti prie vieno ar kelių aplinkosauginių tikslų, laikoma tvaria tik tuo atveju, jeigu ji nedaro reikšmingos žalos nė vienam iš kitų aplinkosauginių tikslų.

III. TAIKYMO SRITIS

11. Valdymo įmonė valdo įvairias turto klases (pavyzdžiui, akcijas, obligacijas, pinigus ir pinigų ekvivalentus, alternatyvias investicijas) per skirtingas teisinių formų rūšis (pavyzdžiui, pensijų fondus, UCITS fondus, specialiuosius investicinius fondus, nuosavas lėšas (toliau – Fondas (- ai))). Tvarumo rizikos integravimas į sprendimų priėmimo procesą priklauso nuo tam tikro fondo turto, strategijos, investicijos termino. Šios Politikos rekomendacijos yra taikomos visiems esamiems verslo segmentams ir visoms pagrindinėms turto klasėms. Tam tikras fondas gali įgyvendinti papildomus procesus, kad būtų nustatytos, valdomos ir sumažintos ESG rizikos.
12. Mes siekiame įtraukti atsakingo investavimo požiūrį ir prisidėti prie visuomenės gerovės bei tvarios plėtros per ESG kriterijų integraciją, aktyvų įsitraukimą, neigiamą atranką.
13. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad ESG veiksniai yra mūsų investavimo proceso dalis, o ne tikslas. Mūsų tikslas išlieka – priimti geriausius finansinius sprendimus dėl investicijų rizikos ir siekiamos grąžos.

IV. TVARUMO RIZIKOS VALDYMAS INVESTAVIMO PROCESSE

14. Valdymo įmonėje tvarumo rizikų integravimas grindžiamas aiškiai apibrėžtu procesu, kuris apima tvarumo analizę prieš priimant investicinį sprendimą, reguliarią investicijų priežiūrą po investavimo ir sprendimus dėl veiksmų, kai nustatomos nepriimtinos tvarumo rizikos. Procesas yra taikomas visoms turto klasėms, o jo detalumas ir konkretūs metodai priklauso nuo instrumentų pobūdžio: investicinių fondų, akcijų, obligacijų, valstybių obligacijų ar alternatyvaus turto fondų.
15. Tvarumo rizikos valdymui Valdymo įmonė naudoja tris metodus: (i) integravimą, (ii) įsitraukimą, (iii) neigiamą investicijų atranką. Kiekvienas metodas yra taikomas pagal turto klasėms nustatytas tvarumo analizės taisykles.
 - 15.1. Integravimas
 - 15.1.1. Integruojant tvarumo rizikas Valdymo įmonė papildo tradicinę fundamentalią ar techninę analizę ESG kriterijų vertinimu, naudojant:
 - 15.1.1.1. vidinę tvarumo analizę: Valdymo įmonės parengtas ESG rodiklių vertinimo metodikas ir klausimynus;
 - 15.1.1.2. išorinius duomenis: pripažintų duomenų tiekėjų (MSCI, Sustainalytics, Bloomberg) reitingus ir rodiklius;
 - 15.1.1.3. įmonių ir fondų viešus atskleidimus: tvarumo ataskaitas, finansines ataskaitas, politikų aprašus.
 - 15.1.2. Investuojant į fondus (biržoje prekiaujami fondai (angl. *exchange traded funds* – ETF) ir atviri kolektyvinio investavimo subjektai):
 - 15.1.2.1. prieš investuojant vertinama fondo valdymo įmonės ESG politika, valdymo struktūra, dalyvavimo politika, ESG integracijos metodologija;
 - 15.1.2.2. vertinamas fondo atitikimas SFDR 8 arba 9 straipsnio reikalavimams;
 - 15.1.2.3. analizuojamas neigiamo poveikio tvarumui rodiklių (angl. *principle adverse impact* – PAI) prieinamumas ir kokybė;
 - 15.1.2.4. iš kelių panašių fondų pasirenkamas tas, kuriam nustatytas aukščiausias ESG įvertinimas ir kuris labiausiai prisideda prie Darnaus vystymosi tikslų.
 - 15.1.3. Investuojant tiesiogiai į akcijas ir įmonių obligacijas:
 - 15.1.3.1. atliekama PAI rodiklių analizė, lyginant su sektoriaus vidurkiais;
 - 15.1.3.2. tikrinami trečiųjų šalių ESG reitingai, taikomi minimalūs priimtumo slenksčiai;
 - 15.1.3.3. jei trečiųjų šalių rodiklių nėra, atliekama išsami vidinė ESG analizė naudojant Valdymo įmonės metodiką;
 - 15.1.3.4. Jeigu investicija tiesiogiai orientuota į tvarumo skatinimą (žaliosios ar susietos su tvarumu obligacijos, atsinaujinančios energijos įmonės akcijų emisija ir pan.) tikrinama atitiktis tvarios investicijos apibrėžimui: indėlis į aplinkos ar socialinius tikslus, Nedaryti reikšmingos žalos principo, minimalių apsaugų laikymasis.
 - 15.1.4. Investuojant į valstybių obligacijas:
 - 15.1.4.1. vertinamas valstybės ESG balas, sudarytas iš aplinkos, socialinių ir valdysenos rodiklių;
 - 15.1.4.2. tikrinama, ar valstybė nedalyvauja sankcijų režimuose, laikosi tarptautinių susitarimų dėl klimato, žmogaus teisių, valdysenos.
 - 15.1.5. Investuojant į uždarus kolektyvinio investavimo subjektus ir alternatyvaus turto fondus:
 - 15.1.5.1. pirmiausia vertinamas fondo valdytojo ESG lygis ir integravimo brandumas: ESG politika, įsitraukimo politika, ataskaitų kokybė;
 - 15.1.5.2. pirmenybė teikiama valdytojams, atitinkantiems SFDR 8 ar 9 straipsnių reikalavimus, aukštesnius ESG reitingus, aiškias neigiamų veiklų eliminavimo taisykles.

- 15.1.6. Po investavimo vykdomas nuolatinis stebėjimas: kasmet vertinami PAI rodikliai, ESG reitingai ir jų dinamika, Pastebėjus ženklų neigiamą rodiklių dinamiką, pagal galimybes siekiama gauti paaiškinimus iš bendrovės vadovybės ar fondo valdytojo. Negavus patenkinamų paaiškinimų ir padėčiai negerėjant, inicijuojamas dalinis ar visiškas pozicijos likvidavimas.
- 15.2. Įsitraukimas
- 15.3. Valdymo įmonė skatina suinteresuotųjų subjektų partnerystės ir įsitraukimo galimybes, kurios padeda ESG kriterijų valdymui investicijų valdymo veiklose. Suinteresuotųjų subjektų įsitraukimą laikome pokyčio procesu, kai investuotojai siekia pagerinti investavimo praktikas, turėdami konkretų tikslą. Valdymo įmonė mato realią galimybę daryti įtaką pokyčiui (ypač kai turima didesnė pozicija arba naudojamosi dalyvavimu patariamiosiose tarybose).
- 15.4. Įsitraukimas gali būti vykdomas įvairiais būdais, bet dažniausiai jis remiasi ilgalaikiu ir konstruktyviu dialogu su įmonės vadovybe ir fondų valdytojais.
- 15.5. Įsitraukimo veiklų tikslas yra daryti poveikį investicijoms, į kurias investuoja Valdymo įmonė, siekiant pagerinti jos tvarumo klausimų valdymą, sumažinti ilgalaikes rizikas ir pagerinti ilgalaikius investicinių portfelių finansinius rezultatus.
- 15.6. Neigiama atranka (draudžiamos investicijos)
- 15.6.1. Neigiamos atrankos metodas yra skirtas išvengti veiklų, kurios gali kelti nevaldomą ir nepriimtina investicinę riziką ir veiklų, kurios laikomos žalingomis visuomenei. Siekdami atspindėti Valdymo įmonės pobūdį, taikome kelių pakopų požiūrį į draudžiamas investicijas:
- 15.6.1.1. Valdymo įmonės nustatytos draudžiamos investicijos – taikomos Valdymo įmonės valdomoms tiesioginėms investicijoms. Šie apribojimai taikomi investicijoms, kurios neatitinka mūsų atsakingo investavimo įsipareigojimų dėl jų reikšmingo poveikio ESG sritims. Pradinės įmonės draudžiamos investicijos šiuo metu yra šios:
- 15.6.1.1.1. neteisėtos ekonominės veiklos (prekyba narkotikais, prekyba vogtomis prekėmis, kontrabanda, nelegalūs azartiniai lošimai, sukčiavimas, nelegalus ginklų disponavimas ir kt.);
- 15.6.1.1.2. tarptautinių tvarumo normų pažeidimai (investicijos, kurios daro didelę žalą žmogaus teisių, darbo, aplinkos ir kovos su korupcija sritims);
- 15.6.1.1.3. valstybės, pažeidžiančios tarptautines normas ar esančios sankcijų sąrašuose.
- 15.6.1.2. Fondų nustatytos draudžiamos investicijos – Valdymo įmonė valdo atskirus Fondus, kurių kiekvienas savo klientams suteikia skirtingą paslaugų pasiūlą. Dėl teikiamų paslaugų pobūdžio kiekvienas Fondas įgyvendins atsakingo investavimo principus ir atitinkamas atskirtis tinkamiausiu būdu.

V. INTERESŲ KONFLIKTAI

16. Valdymo įmonė supranta, kad potencialūs interesų konfliktai gali kilti arba faktiniai interesų konfliktai kyla dėl dalyvavimo ir įsitraukimo investicijose akcininkų teisėmis. Valdymo įmonė įgyvendina priemones, kurių tikslas – imtis veiksmų arba susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų, kad būtų išvengta interesų konfliktų arba kad jie būtų tinkamai suvaldyti, kaip to reikalauja Valdymo įmonei taikomi teisės aktai. Naujausia interesų konflikto vengimo politikos versija yra paskelbta svetainėje www.artea.lt.

VI. DALYVAVIMO IR BALSAVIMO POLITIKA

17. Valdymo įmonė yra patvirtinusi ir taiko *Dalyvavimo ir balsavimo politiką*, kuri nustato principus ir gaires, kurių Valdymo įmonė laikosi, taip pat veiksmus, kuriuos atlieka įsitraukdama į dalyvavimą, susijusį su įmonių – akcinių bendrovių, kurių akcijomis prekiaujama reguliuojamojoje rinkoje ir į kurių akcijas investuotojų vardu investuoja. *Dalyvavimo ir balsavimo politikos* tikslas yra savo investicijomis daryti įtaką tiems emitentams, į kurių finansines priemones Valdymo įmonė

investuoja, siekdama pagerinti jų tvarumo klausimų valdymą, sumažinti ilgalaikę riziką ir pagerinti ilgalaikius finansinius rezultatus. Naujausia *Dalyvavimo ir balsavimo politikos* versija yra paskelbta svetainėje www.artea.lt.

VII. ATSAKOMYBĖ IR VIDAUS KONTROLĖ

18. Kiekvienas Fondo valdytojas yra atsakingas, kad visose veiklose būtų laikomasi šios Politikos.
19. Investicinio komiteto nariai ir Fondų valdytojai, atsakingi už tam tikro Fondo valdymą, padedami Valdymo įmonės darbuotojų, yra atsakingi už Politikos įgyvendinimą priimant investicinius sprendimus.
20. Visi Politikoje nurodyti Valdymo įmonės padaliniai ir darbuotojai atsakingi už tinkamą šioje Politikoje nurodytų jiems priskirtų funkcijų vykdymą.
21. Valdymo įmonė teikia ataskaitas, kaip to reikalauja Valdymo įmonei taikomi teisės aktai.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Politika peržiūrima ne rečiau nei nurodyta [Vidaus teisės aktų rengimo tvarkoje](#) ir, jei būtina, atnaujinama.
23. Politika tvirtinama, keičiama ir naikinama Valdymo įmonės valdybos sprendimu.
24. Politikos savininkas – rizikos valdymo funkcija.
25. Politika skelbiama viešai.

Versija	Pakeitimai	Data
Nr. 1.	Paskelbta pagal SFDR reglamentą ir techninius reguliavimo standartus	2023-12-01
Nr. 2.	Atnaujinta pagal įmonės vidaus teisės aktų rengimo reikalavimus – redakcinio pobūdžio pakeitimai.	2025-01-23
Nr. 3.	Detalizuotas investavimo sprendimų priėmimo procesas. Nurodyti tvarumo analizės kriterijai, taikomi skirtingoms turto klasėms.	2026-05-27